

ICC-profiler & färginställningar FÖR DAGSPRESS

INNEHÅLL

Introduktion	3
Betraktningssmiljö	4
Skärmskalibrering	5
ICC-profiler	6
Färginställningar	7
Bildbehandling	9
Tryckanpassning	10

SÅ FÅR DU OPTIMALT RESULTAT PÅ DINA BILDER!

För att dina bilder ska bli bra i dagspress måste de anpassas för de speciella förutsättningar som råder vid dagstidningstryck. Med hjälp av Wan-Ifras internationella ICC-profiler och Grafiska Företagens färginställningar och rekommendationer har du alla förutsättningar för att skapa bilder anpassade för svensk dagspress.

Grafiska Företagens inställningspaket WAN-IFRAnewspaper26v5 innehåller:

- **WAN-IFRAnewspaper26v5.icc** - ICC-profil för separation av färgbilder anpassade för dagspress.
- **WAN-IFRAnewspaper26v5_gr.icc** - ICC-profil för gråskalebilder anpassade för dagspress.
- **Dagspress 26v5.csf** - Rekommenderade färginställningar för svensk dagspress i Adobes programvaror.

Paketet WAN-IFRAnewspaper26v5 finns att ladda ner på:
www.dagspress.se/teknik

WAN-IFRAnewspaper26v5.icc

WAN-IFRAnewspaper26v5_gr.icc

Dagspress 26v5.csf

Dagspress 26v5.joboptions

BETRAKTNINGSMILJÖ

Innan du börjar arbeta med din bilder är det viktigt att du skapar rätt förutsättningar runt omkring dig. Vilket ljus du betraktar bilderna i och den miljö du arbetar i har en stor inverkan på din färguppfattning.

Betraktningsljus

Vårt färgintryck är helt beroende av betraktningsljuset. En färg kan upplevas på ett sätt i en belysning och helt annorlunda i en annan. Detta beror på att somliga ljuskällor endast återger ett begränsat omfång av färger. Ljusets färg anges i färgtemperatur med måttet Kelvin (K). För låg färgtemperatur ger ett gulare ljus medan en för hög färgtemperatur ger ett blåaktigt intryck. Färgintrycket påverkas även av ljusstyrkan. En högre ljusstyrka gör det enklare att urskilja rätt och fel i bilden. Därför är det viktigt att du betraktar dina bilder i en standardiserad belysning. Standard i den grafiska branschen är 5000 Kelvin, och ljusstyrkan bör vara 2000 ± 250 lux och skall vara 2000 ± 500 lux. Lysrör med önskade egenskaper finns hos återförsäljare av grafisk utrustning, samt hos tillverkare och grossister. Även dagsljus fungerar utmärkt att betrakta i.

Omgivning

Betrakta dina bilder i en miljö som innehåller en konstant ljusnivå och färgtemperatur. Försök att uppnå en låg omgivningsbelysning runt om bildskärmen genom att skärma av så mycket som möjligt. Undvik kraftigt färgade väggar eftersom det kan påverka färgupplevelsen när du arbetar med dina bilder. Omgivande ytor, såsom tak golv och väggar, som ligger inom ditt synfält bör ha neutrala färger. Undvik även kraftigt ljus från fönster och lampor som lyser direkt på skärmen. Även färgerna på dina kläder kan reflekteras på skärmen och påverka hur du uppfattar färgerna på bildskärmen. Ta bort alla färgglada bakgrundsfärger på bildskärmen. Oroliga eller färgstarka mönster som omger ett dokument påverkar färguppfattningen. Använd gärna en neutralgrå bakgrundsfärg på bildskärmens skrivbord och i programmen.

Bild betraktad i glödlampsljus (< 5000 Kelvin)

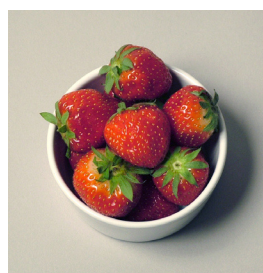

Bild betraktad med rätt betraktningsljus (5000 Kelvin)

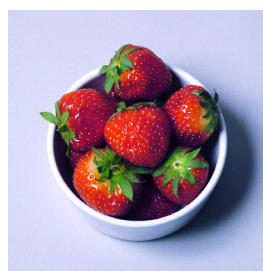
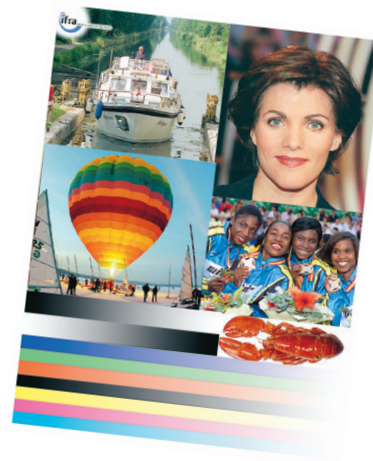

Bild betraktad i starkt och kallt blåaktigt ljus. (> 5000 Kelvin)

SKÄRMKALIBRERING

För att Grafiska Företagens verktyg ska fungera som det är tänkt är det viktigt att du kalibrerar och karakteriserar din bildskärm regelbundet.

Kalibrering & karakterisering

Kalibrering och karakterisering av bildskärmen utförs med hjälp av ett mätinstrument (en kalibrator) och tillhörande programvara. Dessa finns i många olika former och prisklasser. Innan kalibreringen börjar bör bildskärmen ha varit påslagen i ca en halvtimme så den uppnått stabil värme. Om färgtemperaturen redan är rätt behöver den inte kalibreras. Kalibratoren fästs på skärmen och sedan följs programmets instruktioner.

Första steget är kalibreringen då skärmens ljushet och kontrast justeras. Steg två är själva karakteriseringen av bildskärmen då vitpunkt (färgtemperatur), gammavärde och ljusstyrka ställs in. Rekommenderade värden ser du nedan. Karakteriseringen resulterar i en ICC-profil för bildskärmen som genereras av programmet. Profilen beskriver färegenskaperna för bildskärmen.

OBS! En bildskärms prestanda försämras med tiden. Därför bör du kalibrera bildskärmen regelbundet, ungefär en gång per månad.

Kontrollera din bildskärm

Ett referenstryck kan användas som ett hjälpmedel för att kontrollera att bildskärmen är rätt kalibrerad. Grafiska Företagen har ett referenstryck som finns i digital form för visning på bildskärmen samt motsvarande i tryckt form för jämförelse mellan bildskärmens kalibrering och dagstidningstrycket. För korrekt visning på bildskärmen krävs att Tidningsutgivarnas färginställningar och ICC-profil är aktiverade. Trycket ska granskas under standardiserat betraktningssljus.

1. Beställ hem referenstrycket från www.dagspress.se/teknik.
2. Kalibrera bildskärmen enligt ovan.
3. Installera Grafiska Företagens ICC-profiler och färginställningar (se s. 6-8).
4. Ladda hem en referensbild från www.dagspress.se/teknik.
5. Öppna bilden i Photoshop och kontrollera att du har rätt färginställningar (se s. 7).
6. Jämför referenstrycket med vad du ser på bildskärmen.

Riktvärden vid skärmkalibrering

Vitpunkt: D50 (5000 K)
Gamma: 2,2
Ljusstyrka: ca 80-120 cd/m²

ICC-PROFILER

ICC-profilerna beskriver de färger som är möjliga att reproducera i dagstidningstryck. De används vid konverteringen från RGB till CMYK och RGB till grå-skala. Färgerna i bilderna blir därmed optimalt anpassade för dagstidningstryck.

Varför behövs ICC-profiler

ICC-profilerna hjälper dig med två saker. För det första ser de till att du får en konvertering från RGB till CMYK eller gråskala som fungerar bra att trycka i dagspress. Utan en ICC-profil riskerar bilderna att gro igen vilket gör att man förlorar nyanser och tappar detaljer i mörka områden. För det andra gör ICC-profilerna det möjligt att simulera hur CMYK- eller gråskalebilden kommer att se ut i tryck redan på bildskärmen. Detta förutsätter att bildskärmen är korrekt kalibrerad (se sid.5).

Här placerar du dina ICC-profiler

Mac OS X: Macintosh HD: Library/Application Support/Adobe/Color/Profiles

Windows: Högerklicka på profil och sedan installera. Profilen finns här: C: Windows/System 32/Spool/Drivers/Color)

OBS! Bilderna till höger illustrerar förväntade resultat i tryck. Grafiska Företagen rekommenderar två ICC-profiler för dagspress:

- WAN-IFRAnewspaper26v5.icc
avsedd för färgbilder
- WAN-IFRAnewspaper26v5_gr.icc
avsedd för gråskalebilder

WAN-IFRAnewspaper26v5.icc

Inställningsfil för färgbilder

WAN-IFRAnewspaper26v5_gr.icc

Inställningsfil för gråskalebilder

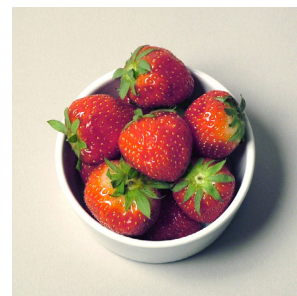

Bild anpassad för dagspress med Grafiska Företagens ICC-profil.

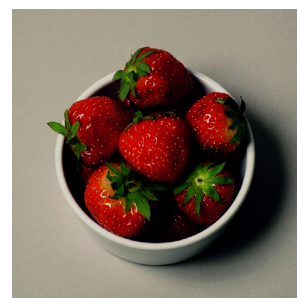

Bild utan anpassning.

FÄRGINSTÄLLNINGAR

Färginställningarna i WAN-IFRAnewspaper beskriver färghanteringsrutinerna i programmet såsom vilken arbetsfärgrymd som ska användas, vilka ICC-profiler som skall användas vid separering, samt hur bilderna ska hanteras när de konverteras mellan olika färgsystem.

Färginställningar för Adobe Photoshop

1. Placera filen Dagspress 26v5.csf i mappen Settings.

Windows: Program Files/Common Files/Adobe/Color/Settings

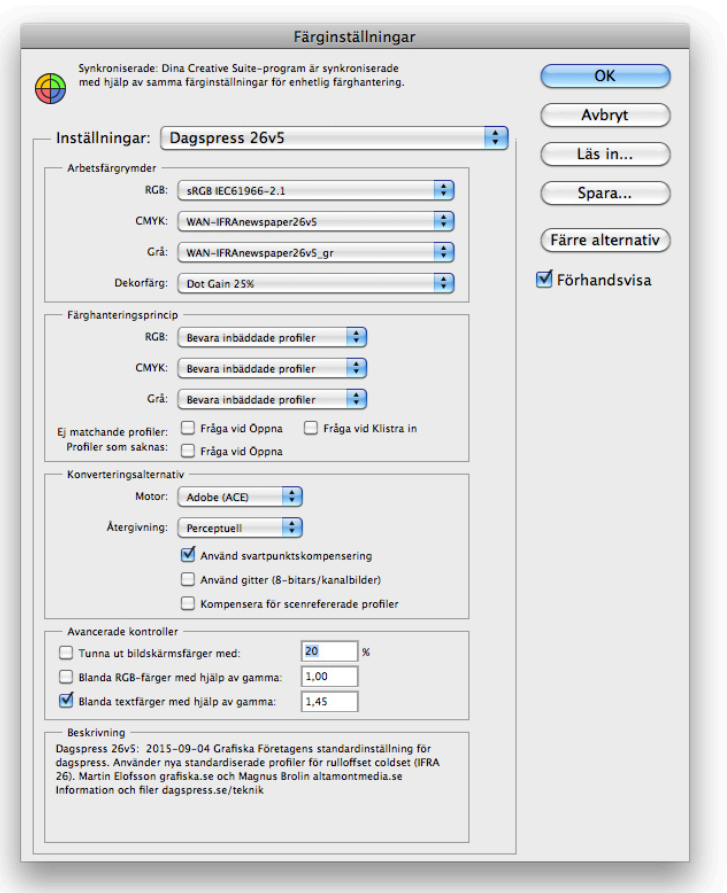
Mac OS X: användare/"din användare"/Bibliotek/Application Support/Adobe/Color/Settings

2. Öppna Photoshop.
3. Välj Redigera > Färginställningar..
4. I dropplisten Inställningar väljer du Dagspress 26v5.csf.
5. Klicka på OK.

FÄRGINSTÄLLNINGAR FÖR DAGSPRESS

Dagspress 26v5.csf

SYNKRONISERA FÄRGINSTÄLLNINGAR MELLAN ADOBE PROGRAM I CC

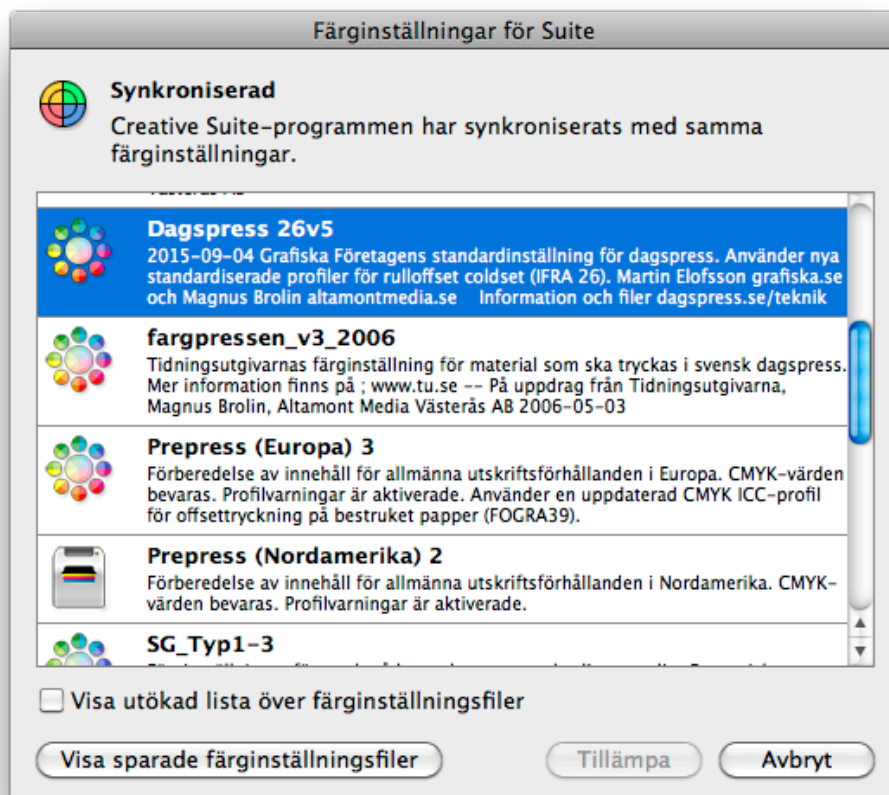
Om du använder flera Adobe-program och arbetar i CC kan du aktivera färginställningar i programmet Bridge. Adobe Bridge fungerar som en kontrollcentral i Adobe CC och här kan du bland annat synkronisera färginställningar mellan programmen så att färghanteringen appliceras på samtliga Adobe CC program.

1. Placera filen Dagspress 26v5.csf i mappen *Settings*.

Windows XP: Program Files/Common Files/Adobe/Color/Settings

Mac OS X: Bibliotek/Applications Support/Adobe/Color/Settings

2. Öppna Bridge.
3. Välj Redigera > Färginställningar för Creative Cloud...
4. Klicka för rutan Visa utökad lista över färginställningsfiler.
5. Välj Dagspress 26v5.csf från listan och klicka på Tillämpa.

BILDBEHANDLING

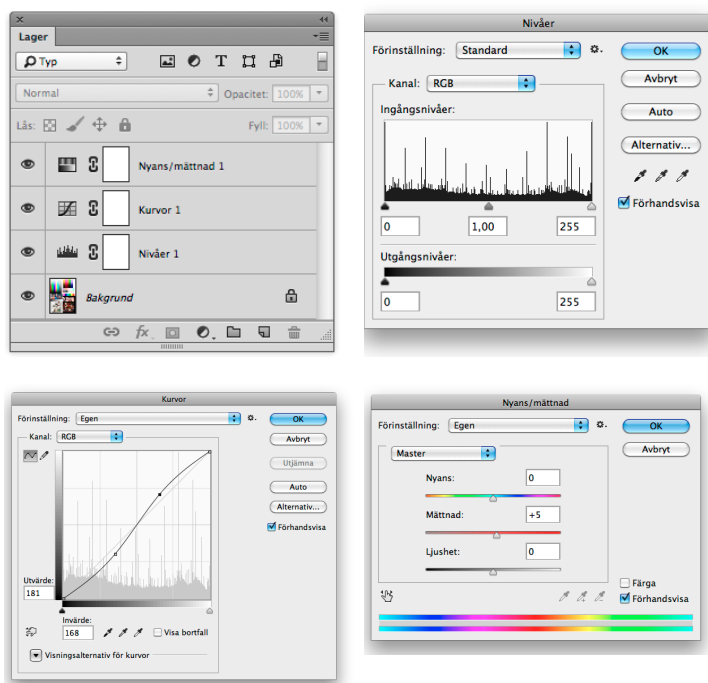
För att fotografiska bilder ska bli bra i dagstidningstryck måste de bearbetas för de speciella förutsättningar som råder. Viktiga parametrar är kontrast, gråbalans samt bra färgåtergivning. Innan bildbehandlingen börjar måste bildskärmen vara rätt kalibrerad samt färginställningar och ICC-profiler för dagstidningstryck vara aktiverade.

Bildbehandling i Photoshop

För att göra bildbehandlingen så flexibel som möjligt bör du använda justeringslager när du gör dina ton- och färgjusteringar på bilden. Detta ger dig möjlighet att prova olika inställningar och ändra justeringarna när du vill utan att du förlorar data från bildlaget.

Justeringslager skapar du genom att välja *Lager > Nytt justeringslager*. Om du bara vill påverka en del av bilden med dina justeringar kan du använda dig av en lagermask, *Lager > Lagermask*.

För att få en så effektiv bildbehandling som möjligt är det även viktigt att bildjusteringarna utförs i en viss ordning. Här följer ett exempel på en lämplig arbetsordning för bildbehandling:

1. Sätt svart- och vitpunkt

Välj *Lager > Nytt justeringslager > Nivåer* för att justera svart och vitpunkt. Små vita ytor utan detaljer kan med fördel vara pappersvita. Justera vit- och svartpunkt genom att dra i reglagen.

2. Justera kontrast och gråbalans

Välj *Lager > Nytt justeringslager > Kurvor* för att justera kontrast och gråbalans. Genom att ändra kurvans form ändras bildens kontrast. En brantare kurva ger en större kontrast i bilden. Justera kontrasten så att bilden ser bra ut. Var inte rädd för hög kontrast, men se upp så att detaljer i lågdagrar och högdagrar inte försvinner. Det är även viktigt att justera gråbalansen noggrant. Det som ska bli grått i tryck ska se grått ut på bildskärmen. För att justera gråbalansen kan du använda den grå pipetten. Klicka på den del i bilden som du vill ska vara helt grå i tryck så kommer övriga färger att justeras därefter. Om du inte hittar någon del i bilden som ska vara neutral men ändå tycker att färgbalansen i bilden är felaktig kan du använda verktyget Färgbalans genom att välja *Lager > Nytt justeringslager > Färgbalans*.

3. Justera färger

Välj *Lager > Nytt justeringslager > Nyans/Mättad* för att justera nyans, mättad och ljushet i bilden. Justera så att färgerna ser naturliga ut. Var extra noggrann med hudtoner och andra färger som vi alla lätt känner igen: svenska flaggan, falurödfärg osv. Ett alternativt verktyg för färgjustering är *Lager > Nytt justeringslager > Selektiv färgändring*.

4. Spara bilden i RGB-läge

Spara bilden med alla justeringslager och inbäddad profil innan du går vidare och tryckanpassar bilden (s.10). Det kan vara bra att ha kvar lagren om du senare vill gå tillbaka och göra korrigeringar. Formatet TIFF och PSD kan inkludera både lager och profil.

TRYCKANPASSNING

När du är nöjd med bildbehandlingen är det dags att anpassa bilden för dagstidningstryck. Här är det viktigt att kontrollera att du har rätt storlek och upplösning på bilden, att du lägger på extra skärpa på bilden samt att du konverterar bilden till CMYK.

Upplösning & storlek

Börja med att lägga samman alla justeringslager genom att välja *Lager > Gör till ett lager*. Kontrollera sedan att du har rätt storlek och upplösning på bilden. I dagstidningstryck bör färg- och gråskalebilder ha en upplösning på minst 140 dpi, högst 260 dpi (vilket motsvarar +/- 30 % i layoutprogrammet). Upplösning och storlek kontrollerar du i rutan Bildstorlek genom att välja *Bild > Bildstorlek*.

Skärpa

Vid rastreering och tryck försämras detalj-skärpan, vilket gör att man måste kompensera för detta genom att överdriva skärpan. Genom att använda filtret Oskarp mask får du skärpa i tryck. Visa bilden på skärmen i den storlek bilden ska ha i tryck. Välj *Filter > Skärpa > Oskarp mask*. Se till att vyn i Oskarp mask visar bilden i 100 procent och att Förhandsvisa är ikryssad. Ställ in Radie till ca 1,0 och Tröskelvärde till 0. Öka därefter Mängd så att bilden blir betydligt skarpare än det resultat du vill ha i tryck. Till sist kan tröskelvärdet ökas försiktigt så att brus och korn inte skärps så mycket. Ett för högt tröskelvärde resulterar i kantiga konturer och oskarpa detaljer.

Konvertera bilden till CMYK

Innan bilden ska skickas till tryck måste den konverteras från RGB till CMYK eller gråskala. Detta gör du genom att välja *Bild > Lägg > CMYK-färg*, alternativt *Bild > Lägg > Gråskala*. När du konverterar dina bilden är det de profiler som angetts i färginställningarna (se sid. 7) som appliceras på bilden. CMYK-bilden kan nu uppfattas något mindre mättad i färgerna när du betraktar den på bildskärmen, men färgerna är nu anpassade för att tryckas i dagstidningstryck.

Nu är bilden färdig att levereras till tryckeriet!

